

RIIGITEE TUNNUSTELE VASTAVUSE HINDAMISE ARUANNE

Loksa linnas asuv riigi kõrvalmaantee 11284 Mere tee

Koostaja:

Transpordiameti teevara osakond

Tallinn 2023

1. Sissejuhatus

Loksa linn esitas linnavolikogu 31.08.2023 otsusega nr 23 taotluse Harju maakonnas, Loksa linnas asuva riigitee 11284 Mere tänav üleandmiseks kohalikuks teeks koos teed teenindava transpordimaa üksusega 42401:002:0014. Volikogu otsuses on viga tee nimes, sest teeregistris ja riigiteede nimekirja on riigitee 11284 nimeks Mere tee. Liikluspinnana hoonete aadresserimiseks on osaliselt samas asukohas tänavale linnavõimud andnud nime Mere tänav.

Vastavalt riigivaraseadusele tuleb taotluse menetlemisel välja selgitada, kas taotletav vara ei ole riigivara valitsejale vajalik ja kas vara on vajalik kohaliku omavalitsuse üksusele tema seadusest tulenevate ülesannete täitmiseks.

Taotluses viidatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse paragrahvile 6 lõige 1, mille kohaselt omavalitsusüksuse ülesanne on korraldada linnasisest transporti ning linna teede ehitamist ja korrashoidu.

Käesolevas aruandes hinnatakse taotluses käsitletud tee vastavust riigitee tunnustele, et teha järeldusotsus vara riigile vajalikkuse kohta ja riigitee säilitamiseks või kustutamiseks riigiteede nimekirjast.

2. Hindamise aluseks olevad riigitee tunnused

Vastavalt ehitusseadustiku paragrahvile 92 ja Transpordiameti riigitee määramise juhendile analüüsitakse vastavust neljale riigitee tunnusele nende koosmõjus:

2.1 Teed võib kasutada igaüks õigusaktides sätestatud piiranguid järgides

Riigiteeks määratud tee peab olema avalikult kasutatav, kuna nii on sätestatud ehitusseadustikus. Avalikult kasutatavat teed võib kasutada igaüks õigusaktides sätestatud piiranguid jälgides. Kui tee asukoht ja liikluskeskkond ei võimalda teekasutajale vaba juurdepääsu ja ohutut liiklemist või kui piirangud teeliiklusele ei ole kehtestatud riigi haldusorgani poolt, ei ole tee avalikult kasutatav riigitee. Tee määramisel riigiteeks prevaleerib riigi avalik huvi kohaliku avaliku huvi või erahuvi üle.

Kui tee avalik kasutamine ei ole tagatud, siis teistele tunnustele vastavust ei hinnata ja teed ei saa määrata riigiteeks.

2.2 Teel on valdavalt asulaväline liikluskord

Asulaväline liikluskord on teel, millele ei ole liiklusmärgiga 571 „Asula“ kehtestatud asulasisest liikluskorda. Linnalist asustusüksust läbival riigitee osal on üldjuhul asulasisene liikluskord, aga ruumilise planeeringu kehtestamisega võib seal ette näha asulavälise liikluskorra.

Tee vastab riigitee tunnusele, kui liikluse analüüs näitab vastavust ühele riigitee liigile:

Põhimaanteele on iseloomulik intensiivne sujuv asulaväline mootorsõidukite liiklus, mis võimaldab teekonna kiiret läbimist reisijate või kaupade ohutul transportimisel riigi eri piirkondadesse või läbi rahvusvahelise piiripunkti.

Tugimaanteele on iseloomulik sõidueesõigusega asulaväline läbiv mootorsõidukite liiklus reisijate või kaupade ohutuks transportimiseks piirkondlike keskuste ja mitmeviisiliste (multimodaalsete) transpordisõlmede vahel.

Kõrvalmaanteele on iseloomulik mootorsõidukite asulavälise liikluse jaotamine või kogumine kohalikelt maanteedelt ja muudelt teedelt, et transportida reisijaid- või kaupu piirkonnale tähtsate sihtkohtade vahel.

Liikluse kogumis-ja jaotamisfunktsiooniga teel ei ole riigitee tunnust, kui tee ainukeseks otstarbeks on juurdepääsu tagamine erakinnistutele.

Ühendustee on iseloomulik mootorsõidukite liiklusvoogude kanaliseerimine või ühendamine liiklussõlmedes ja ristmikel või liikluse suunamine ajutisele teele.

Riigi jäätee rajatakse talvel, piisava tugevusega jääoludes, riigiteede liikluse suunamiseks ajutisele teele üle jäätunud veekogu.

Muu riigitee võimaldab omaette liiklemise kergliiklusteel või muul riigile vajalikul teel, mis pole põhimaantee, tugimaantee, kõrvalmaantee ega ühendustee.

Riigi kergliiklusteele on üldjuhul iseloomulik asulaväline liikluskeskkond. Mootorsõidukite liiklusega riigitee ääres jalakäijate, jalgratturite, pisimopeedide, kergliikurite või robotliikurite liiklemine võimaldatakse neile eraldi ettenähtud liiklusruumis, mis on ehituslikult või liikluskorralduslikult sõiduteest eraldatud.

Kergliiklusteel on riigitee tunnused, kui:

- 1) riigiteel fikseeritud liiklusohtrliku koha likvideerimiseks rajatakse kergliiklejatele turvalisem, omaette liikluskeskkond;
- 2) konkreetsele riigiteele kergliiklustee projekteerimismäärde ja Transpordiameti juhendi „Kergliiklutaristu kavandamise juhend“ kohaldamisel tuleb kergliiklejad eraldada mootorsõidukitest ning läheduses pole võimalik kergliiklejate ohutuks liikumiseks kasutada teist olemasolevat avalikult kasutatavat teed.

2.3 Tee ühendab riigile olulisi sihtkohti

Tee vastab riigitee tunnusele, kui ühendusfunktsiooni analüüs näitab vastavust ühele riigitee liigile:

Põhimaantee ühendab pealinna riigi oluliste keskustega, neid omavahel või suundub rahvusvahelisse piiripunkti, on üle-euroopalise transpordivõrgustiku TEN-T tee või rahvusvahelise E-teede võrgu tee Eesti territooriumil.

Tugimaantee ühendab linnu omavahel või on linnast ümbersõidu tee, tagab linnade ning kõrvalmaanteede võrgustiku optimaalse ühenduse teise tugimaanteega või põhimaanteega, suundub asustusüksusse, kus paikneb TEN-T transpordivõrgustiku või riigile oluline transpordisõlm.

Kõrvalmaantee tagab optimaalselt ühendused alevite ja alevike vahel ning nende ühendamise linnaga ja teise riigiteega, moodustab riigi toimepidevuseks vajaliku optimaalse teedevõrgu või suundub riigi transpordisüsteemi sihtkohta:

- 1) transpordisõlme, rongipeatusse, avalikult kasutatavasse lennujaama, kaugliini või maakonnaliini teenindavasse reisisadamasse, välisriigi veesõidukite teenindamise õigusega kaubasadamasse;
- 2) piirikontrollita piiriületuskohta sisepiiril või Eesti -Vene reisijate piiripunkti Saatses;
- 3) muusse riigile ja piirkonnale olulise huviga sihtkohta.

Ühendustee ühendab ühtse liikluskorraldusega lähestikku paiknevaid riigiteid, eelõige ristmike ja liiklussõlmede alal.

Riigi jäätee rajatakse jäätunud veekogule olemasoleva riigitee marsruudi ajutise pikendusena.

Muu riigitee tagab põhimaanteeks, tugimaanteeks, kõrvalmaanteeks või ühendusteeks mitteliigitava tee kaudu riigile vajaliku sihtkoha ühenduse riigiteede võrguga. Muuks riigiteeks liigitatakse ka riigi kergliiklustee.

Riigi sõidutee kõrval paiknev kergliiklustee on riigitee, kui tagab ühenduse:

- 1) bussipeatusse, rongipeatusse, sadamaga, lennujaamaga, piiripunktiga ja seal „pargi ja sõida“ parklaga;
- 2) suubumiseni läheduses paikneva teise avalikult kasutatava teega;
- 3) riikliku huvikohaga;
- 4) rahvusvahelise EuroVelo või üleriigilise jalgrattamarsruudi sihtkohtadega.

2.4 Transpordiamet saab teomanikuna ühtselt korraldada tehoitu ja liikuvust

Tee vastab riigitee tunnusele, kui Transpordiamet teomanikuna saab ühtselt korraldada tehoitu ja kavandada liikuvust kõigi 3 alljärgneva alatunnuse olemasolul:

- 1) Transpordiametil koos korrashoiu ettevõtjaga on võimalik mõistlike tehoiukuludega tagada avalikult kasutatava tee seisundinõuete ühtne täitmine teede võrgustikus, arvestades asukohas kehtivate keskkonnakaitse, muinsuskaitse või ehituslike piirangutega ning tehnovõrkude kaitsevööndite kitsendustega.
- 2) Transpordiamet saab liikleja teekonnal kehtestada ühtse ohutu liikluskorralduse ja võimaldada sujuva liikuvuse erinevate transpordiliikide vahel.
- 3) Transpordiameti teenistujatel, lepingupartneri esindajatel ja korrashoiutehnikal on vaba juurdepääs teerajatistele.

Tee hinnatakse riigitee tunnustele vastavaks **kõigi nelja** tunnuse tuvastamisel. Eeldatav riigitee liik määratakse tunnuste 2.2 ja 2.3 koosmõjus.

3. 11284 Mere tee km 0-1,34 riigitee tunnuste hindamine

Riigi kõrvalmaantee 11284 Mere tee (edaspidi *tee*) paikneb riigi transpordimaal Loksa linna haldusterritooriumil Loksa linnas (asustusüksus). Kinnistu andmed:

- Tartu Maakohtu kinnistusosakonna registriosa number 5681550, katastritunnus 42401:002:0014, pindala 19110 m², sihtotstarve transpordimaa 100%. Riigiomand.

1,34 km pikkune tee on teeregistrisse kantud kõrvalmaanteena.

Tee asukoht on näidatud joonisel 1.

Joonis 1. 11284 Mere tee Lõksa linnas (punane joon).

Terviktee alguspunkt on Lõksa linnas ristmikul kõrvalmaanteega 11283 Lõksa-Hara. Teeregistri andmetel on tegemist 4,5 meetri laiuse mustkattega sõiduteega. Riigiteena on see sõidukitele tupiktee, mis võimaldab juurdepääsu piirkonna erakinnistutele. Sõidutee lõpeb ca 70 enne Valgejõe ja marsruut jätkub munitsipaalmaal, teeregistris registreerimata jalgteena koos sillaga üle jõe. Riigitee lõpus hargneb sõidutee kohaliku teena 4240087 Mere tänav. Teele suubuvad 6 kvartalisisest tänavat.

Hindamine tulemused tunnuste lõikes:

3.1 Teed võib kasutada igäüks õigusaktides sätestatud piiranguid järgides

Tee on määratud avalikult kasutatavaks selle kandmisega riigiteede nimekirja, mis on kehtestatud majandus- ja taristuministri määrusega nr 72 „Riigiteede liigid ja riigiteede nimekiri“. Teel ei ole piiranguid või kitsendusi, mis takistaks avalikku kasutamist.

Tee vastab riigitee tunnusele.

3.2 Teel on valdavalt asulaväline liikluskord

Teel on asulasisene kahe-suunaline liikluskord, kohalik kiiruspiirang 40 km/h. Sõidutee kõrval kergliiklusteed ei ole. Sõidukid ja kergliiklejad on samas liiklusruumis. Teel ei ole ühistranspordi peatusi.

2019.a liiklusloenduse andmetel oli teel keskmine ööpäevane liiklussagedus 54 autot/ööpäevas, sh sõiduautode osakaal 100%. Tee teenindab kohalikku liiklust ja sellel on tegelikult kõrvaltänavafunktsioon. Tee kogub ja jaotab liiklust 6 -le kvartalisessele tänavale.

Tee ei vasta riigitee tunnusele, kuna teel ei ole asulaväline liikluskord ja prevaleerib kohalik liiklus.

3.3 Tee ühendab riigile olulisi sihtkohti

Tee ei ole TEN-T teedevõrgu ega E-teede võrgustiku osa. Paikneb tervikune väikelinnas. Sõidukitele tupikeena ei ühenda see riigile olulisi sihtkohti. Peamiseks ühendusfunktsiooniks on juurdepääsu tagamine erakinnistutele.

Tee ei vasta riigitee ühendusfunktsiooni tunnustele.

3.4 Transpordiamet saab teomanikuna ühtselt korraldada teehoidu ja liikuvust

Asulasisesel teel ei saa Transpordiameti partner - teehooldaja talvisel lumetõrjel kasutada asulavälisele (teeäärse hoonestuseta) riigitee liiklusele kohandatud efektiivseid kiirlumesahku, mis paiskavad lume teest eemale.

Kuna Transpordiameti partnerite - hooldefirmade masinapark ja kasutatavad tehnoloogiad on ette nähtud eelkõige asulavälise teede korrashoiutöödeks, ei saa Transpordiamet asulasises liikluskeskonnas tänavate hoidu efektiivselt korraldada. Eeldab teehooldajal täiendavalt spetsiifilise masinapargi soetamist.

Tee üleandmine kohalikuks teeks võimaldab kohalikul omavalitsusel korraldada ühtselt teehoidu ja asulasisest liiklust piirkonna tänavatel, parendada liikuvust kohalike elanike ja ettevõtete huvides.

Teelõigu konstruktsiooni ja tehnovõrkude seisukord võimaldavad korrashoidu teostaval hooldefirmal täita tee seisundinõudeid.

Tee vastab osaliselt teehoiu ja liikuvuse ühtse korraldamise tunnusele.

4. Riigitee üleandmisel kaasa antav teehoiu rahastus

Vabariigi Valitsuse 6. veebruari 2015. a määrusega nr 16 „Riigieelarve seaduses kohaliku omavalitsuse üksustele määratud toetusfondi vahendite jaotamise ja kasutamise tingimused ja kord“ on kehtestatud, et kohaliku omavalitsuse üksusele antakse toetust endiste riigiteede hoiuks 2100 eurot iga alates 2021. aastast üle antud kilomeetri kohta, mis korrutatakse määruse lisas toodud tee tüübi, laiuse ning liiklussageduse koefitsiendiga.

11284 Mere tee on 1,34 km pikkune, katte laius 4,5 m, liiklussagedus 54 autot/ööp. Teeomaniku ülesannete üleandmisel antakse iga-aastaselt kohalikule omavalitsusele riigi poolset toetust summas 4371,66 €, sh teehoiukulu 3583,33 € ja käibemaks (22%) 788,33 €.

Kui tee üleandmine toimub eelarveaasta sees, kantakse proportsionaalne toetussumma KOV eelarvesse otse Transpordiameti eelarvest.

5. 11284 Mere tee km 0-0,361 riigitee tunnuste hindamise kokkuvõte

Loksa linn esitas linnavolikogu 31.08.2023 otsusega nr 23 taotluse Harju maakonnas, Loksa linnas asuva riigitee 11284 Mere tee üleandmiseks kohalikuks teeks koos teed teenindava transpordimaa üksusega 42401:002:0014.

Põhjendusena viidatakse kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse paragrahvile 6 lõige 1, mille kohaselt omavalitsusüksuse ülesanne on korraldada linnasisest transporti ning linna teede ehitamist ja korrashoidu.

Teeregistri andmetel on tegemist 4,5 meetri laiuse mustkatttega sõiduteega. Riigiteena on see sõidukitele tupiktee, mis võimaldab juurdepääsu piirkonna erakinnistutele. Sõidutee lõpeb ca 70 enne Valgejõe ja marsruut jätkub munitsipaalmaal, teeregistris registreerimata jalgteena koos sillaga üle jõe. Riigitee lõpus hargneb sõidutee kohaliku teena 4240087 Mere tänav.

Teele suubuvad 6 kvartalisest tänavat.

Teel on asulasisene kahe-suunaline liikluskord, kohalik kiiruspiirang 40 km/h. Sõidutee kõrval kergliiklusteed ei ole. Sõidukid ja kergliiklejad on samas liiklusruumis. Teel ei ole ühistranspordi peatusi.

2019.a liiklusloenduse andmetel oli teel keskmine ööpäevane liiklussagedus 54 autot/ööpäevas, sh sõiduautode osakaal 100%. Tee teenindab kohalikku liiklust ja sellel on tegelikult kõrvaltänav funktsioon.

Riigitee tunnustele vastavuse hindamine tulemused tunnuste lõikes on tabelis 1.

Riigitee tunnus		11284 Mere tee km 0-1,34		
		Vastab	Vastab osaliselt	Ei vasta
1	Teed võib kasutada igäüks õigusaktides sätestatud piiranguid järgides	V		
2	Teel on valdavalt asulaväline liikluskord			X
3	Tee ühendab riigile olulisi sihtkohti			X
4	Transpordiamet saab teomanikuna ühtselt korraldada teehoidu ja liikuvust		VX	

Tabel 1 11284 Mere tee km 0-1,34 riigitee tunnustele vastavuse koondhindang.

Hindamisaruande kokkuvõttena Loksa linnas paiknev praegune riigitee 11284 Mere tee ei vasta riigitee tunnustele, kuna tee ei ühenda riigile olulisi sihtkohti ning seal ei ole kehtestatud asulavälist liikluskorda. Transpordiameti valduses olev, seda teed teenindav transpordimaa ei ole peale tee üleandmist vajalik teiste riigiteede hoiu korraldamiseks.

Loksa linna taotluse riigitee üleandmiseks kohalikuks teeks koos kinnisasjaga riigilt tasuta omandamisega saaks rahuldada. Senise riigitee omaniku ülesannete üleandmisega kohalikule omavalitsusele antakse riigi poolt kaasa iga-aastane teehoiu rahastuse toetus summas 4371,66 €, sh teehoiukulu 3583,33 € ja käibemaks (22%) 788,33 €.

Riigitee üleandmise menetluse jätkamise eelduseks on, et Loxsa linn parandab oma esialgses taotluses tee nime, viies selle vastavusse riigiteede nimekirjaga.

Riigiteega kinnisasja üleandmine kohalikule omavalitsusele põhjustab muudatuse riigiteede nimekirjas, mis on kinnitatud ja mida muudetakse majandus- ja taristuministri määrusega nr 72 „Riigiteede liigid ja riigiteede nimekiri“. Seetõttu on Transpordiametil vaja enne kinnisasja tasuta võõrandamise otsustamist saada kirjalik nõusolek valdkonna eest vastutavalt ministeeriumilt.